

MEMO van het college aan de raad

Datum : 27 september 2023
Zaaknummer : Z23 132340
Documentnummer :
Aan : Gemeenteraad
Van : College
Onderwerp : Septembercirculaire 2023
Portefeuillehouder(s) : M. Wieseahn-Vrijman
Inlichtingen bij : J. Belleman

Aanleiding

- De memo wordt is opgesteld om de raad te informeren over de verwerking van de [Septembercirculaire 2023](#).
- Op initiatief van het college als onderdeel van de actieve informatieplicht

Kernboodschap

Vaststelling van de bijbehorende begrotingswijziging is nodig om de meerjarenbegroting te actualiseren.

Inleiding:

Jaarlijks zijn er minimaal twee momenten waarop het rijk de algemene uitkering gemeentefonds actualiseert namelijk de meicirculaire en de septembercirculaire. In de meicirculaire worden de effecten van de voorjaarsnota vanuit het Rijk op de algemene uitkering opgenomen en in de septembercirculaire de effecten van de miljoenennota en de rijksbegroting. Als er daarna nog grote wijzigingen zijn c.q. fouten die moeten worden gecorrigeerd dan kan het rijk nog een extra (december)circulaire uitbrengen.

In deze septembercirculaire stijgt de algemene uitkering vooral doordat de loon- en prijscompensatie hoger is dan zoals eerder in de meicirculaire is opgenomen.

De volgende zaken blijven voorlopig onduidelijk:

- Wat wordt het werkelijke bedrag aan lagere uitgaven Jeugd dat aan de door het Rijk te nemen maatregelen wordt toegeschreven.
- Wat gebeurt er met de opschalingskorting vanaf 2026, blijft die staan of wordt die ingetrokken?
- Wat gebeurt er nu met het accres en de financieringssysteemethiek vanaf 2026?
- Wat wordt het effect van het onderzoek naar de OEM (overige eigen middelen)?
- Wat wordt het effect van het verdere ingroeipad van de herverdeling vanaf 2026?
- Wat wordt het effect van de eventuele verruiming belastinggebied gemeenten?

Onderstaand het overzicht van de mutaties van deze circulaire ten opzichte van de voorgaande circulaire, daarna worden de mutaties kort toegelicht.

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand algemene uitkering na meicirculaire 2023	46.516.975	48.162.379	50.096.898	47.073.237	47.854.354
Algemene Uitkering					
1 Ontwikkeling accres in verband met loon prijsontwikkeling		556.137	471.672	420.690	1.258.716
2 Voorschot BCF-plafond 2023	481.354				
3 Hoeveelheidsverschillen en uitkeringsbasis	91.035	226.690	249.686	250.978	253.107
Taakmutaties					
4 Bijzondere bijstand en vroegsignalering		40.597			
5 Rijksvaccinatieprogramma		5.522	5.822	5.197	5.272
6 Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		43.722	26.002		
7 Overige	3.277	3.364	3.939	4.018	4.077
IU/DU/SU					
8 Veilig wonen	7.062	7.062	7.062	7.062	
3 D's in het sociaal domein					
9 Participatie (IU) WSW bijdrage	18.367	16.527	15.239	14.189	13.063
Stand algemene uitkering na septembercirculaire 2023	47.118.070	49.062.000	50.876.320	47.775.371	49.388.589
Effect septembercirculaire 2023	601.095	899.621	779.422	702.134	1.534.235
Mutaties met gevolg voor saldo					
4 Bijzondere bijstand en vroegsignalering		-40.597			
5 Rijksvaccinatieprogramma		-5.522	-5.822	-5.197	-5.272
8 Veilig wonen	-7.062	-7.062	-7.062	-7.062	
9 Participatie (IU) WSW bijdrage	-18.367	-16.527	-15.239	-14.189	-13.063
10 Reserveren voor loon- prijsontwikkeling vanaf 2026				-300.000	-500.000
11 Actualisatie stelpost 100% Jeugdhulp uit arbitragezaak				-81.000	-86.000
12 Actualisatie stelpost lagere uitgaven jeugdhulp door maatregelen Rijk			500.000	18.000	7.000
Effect begrotingssaldo van de septembercirculaire 2023	575.666	829.913	1.251.299	312.686	936.900

1) *Ontwikkeling accres in verband met loon prijsontwikkeling*

De loon- en prijsontwikkeling in het accres wordt door het Rijk via een gecombineerde index bijgesteld.

2) *Voorschot BTW-Compensatiefonds (BCF) plafond 2023*

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BCF. Om te voorkomen dat er een opheffing ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties. Naar inschatting van het ministerie van Financiën declareren gemeenten in 2023 minder BTW dan het plafond waardoor het verschil nu incidenteel wordt toegevoegd aan het gemeentefonds. Bij de meicirculaire 2024 volgt de eindafrekening voor 2023.

3 *Hoeveelheidsverschillen en uitkeringsbasis*

Betreft het effect van de actualisatie van de aantallen per maatstaf voor onze gemeenten en de aanpassing van de berekening van de uitkeringsbasis (verhouding gemeente ten opzichte van de landelijke aantallen wijzigt als de landelijke aantallen stijgen cq dalen, dat heeft gevolgen voor de verdeling).

4 *Bijzondere bijstand en vroegsignalering*

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. Voor 2024 wordt ook in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Dit budget wordt als uitgaven budget gereserveerd als programmagedeelte voor de gemeenschappelijke regeling Zaffier die dit voor onze gemeente uitvoert.

5 *Rijksvaccinatieprogramma (RVP)*

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door de Rijksoverheid. Vanaf 1 januari

2024 wordt de uitvoering van deze maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. Deze vaccinatie wordt dan toegevoegd aan de opsomming van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) zoals genoemd in artikel 11, tweede lid, in het Besluit publieke gezondheid.

Dit budget wordt als uitgavenbudget beschikbaar gesteld aan de GGD die het RVP voor onze gemeente uitvoert.

6 *Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg*

De uitgaven jeugd zijn voor 2024 al geïndexeerd opgenomen in de begroting. Dit budget kan daardoor vrijvallen aan het begrotingsaldo.

7 *Overige*

Betreft het totaal effect van vier kleine taakmutaties die verder niet worden toegelicht.

8 *Veilig wonen*

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Vanuit het programma Weerbaar Bestuur wordt hier een tegemoetkoming van € 2,4 miljoen per jaar tegenover gesteld voor 2023-2026.

Dit budget wordt als uitgavenbudget beschikbaar gesteld.

9 *Participatie IU (WSW bijdrage)*

Dit betreft de actualisatie van het budget dat Bergen ontvangt voor de Wet Socialwerkvoorziening dat een op een wordt doorgezet aan Zaffier voor de uitvoering hiervan. *Dit budget wordt als uitgavenbudget beschikbaar gesteld.*

10 Reserveren voor loon- prijsontwikkeling vanaf 2026

Voor 2024 en 2025 is er voldoende ruimte in het begrotingssaldo om een structureel hogere inflatie/indexatie op te vangen. Vanaf 2026 is dit niet meer het geval.

De in de meicirculaire 2022 ingestelde stelpost van € 700.000 vanaf 2026 in verband met hoge structurele indexatie, wordt in 2026 verhoogd met € 300.000 en vanaf 2027 met € 500.000. Dit om de komende jaren de indexatie die niet vanuit het normale indexatiebudget gedekt kan worden (deels) op te kunnen vangen.

De verwachting is dat de inflatie de komende jaren boven de 2% blijft uitkomen. De vakbonden hebben voor de cao 2024 nu een looneis van 8%. De werkorganisatie BUCH hanteert in de begroting een indexatie van 4% van de totale loonsom, de overige gemeenschappelijke regelingen circa 3%. Een loonstijging van bijvoorbeeld 6% in 2024 heeft dan een geschat effect van minimaal € 600.000 structureel.

11 Actualisatie stelpost 100% Jeugdhulp uit arbitragezaak

De gemeenten mogen 100% van het bedrag aan Jeugdhulp dat is bepaald door de arbitragecommissie opnemen als stelpost extra inkomsten algemene uitkering zolang het rijk dit niet definitief heeft toegezegd. In de meicirculaire is nu voor 2024 en 2025 het bedrag definitief toegezegd echter vanaf 2026 blijft dit nog onzeker.

12 Stelpost lagere uitgaven jeugdhulp door Rijksmaatregelen

Het Rijk gaat er vanuit dat door nog te nemen maatregelen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd de gemeenten vanaf 2025 lagere uitgaven hebben. Het Rijk heeft dit op een aparte manier verwerkt. Dit is namelijk niet als lagere algemene uitkering verwerkt maar staat als stelpost AP (algemene post) op de rijksbegroting. Dit betekent dat de gemeenten dit zelf als stelpost lagere uitgaven moeten verwerken in hun begroting om te voorkomen dat er een te negatief toekomstig begrotingssaldo wordt geschetst.

Het is nog onzeker welke maatregelen genomen gaan worden en of de te nemen maatregelen het gewenste effect hebben. Verder is niet bekend hoe dat dan bepaald wordt cq hoe dit qua realisatie voor de verschillende gemeenten uitwerkt.

Voor 2025 was deze stelpost nog niet verwerkt. Voor 2026 en verder betreft het de actualisatie van de bestaande stelpost naar het bijgestelde bedrag van € 500.000.

Verwacht begrotingssaldo inclusief de septembercirculaire

N= Nadeel, V= Voordeel, bedragen * 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	
Stand begrotingssaldo na raad 29 juni	518 V	4.141 V	5.306 V	615 V	600 N	
Project aanpak ondermijning	76 N	0	0	0	0	Raad 06-07-23
Dorpshuis de Schulp	280 N	317 N	350 N	494 N	485 N	Raad 06-07-23
Verwachte stand begrotingssaldo na raad 6 juli	162 V	3.824 V	4.956 V	121 V	1.085 N	
Opstellen Plan van Aanpak Bergen-centrum	40 N	0	0	0	0	B&W 29-08-23
Kosten NORA Routekaart regionale jeugdhulp	0	31 N	0	0	0	B&W 26-09-23
Programmabegroting 2024-2027 collegedeel	37 V	10 N	215 V	11 N	52 N	B&W 26-09-23
Financieel gebaar energiekosten maatschappelijke organisaties	423 N	17 N	0	0	0	Raad 28-09-23
1e firap 2023 BUCH	410 N	257 N	218 N	229 N	178 N	Raad 28-09-23
Verwachte stand begrotingssaldo na raad 28 september	673 N	3.509 V	4.953 V	119 N	1.315 N	
Programmabegroting 2024-2027	0	527 N	570 V	43 N	376 N	Raad 02-11-23
subtotaal	673 N	2.982 V	5.523 V	163 N	1.691 N	
Septembercirculaire 2023	576 V	830 V	1.251 V	313 V	937 V	Raad 02-11-23
Verwachte stand na raad 2 november	97 N	3.812 V	6.774 V	150 V	754 N	